

Harmadik Balogh Gyula

A fürdőszobás jogász

„Egy, ki kezdi szabad napját,
egy, ki végzi szolgálatját”

Egy munkatársammal, akinek már a nevét sem tudom, műszak előtt beugrottunk kávé inni a közeli kocsmába. Én hosszan kértem, feketén. Ő szintén hosszút rendelt, de rögtön két pohárral. – Hú, kemény estéd lehetett! Mondtam. De biccentett, hogy minden rendben, csak figyeljek. Aztán egy hirtelen mozdulattal az arcába csapta az egyik pohár forró kávé. Majd fujtatott egy nagyot, és mintha mise történt volna, komótosan kortyolgatni kezdte a másikat.

Veszélyes idők voltak ezek. Végeláthatatlan éveket aludtunk át a diákmunkák zsebpénznyi biztonságában. Szerencsére azért előbb-utóbb mindenki ráébredt, hogy nem is olyan gördülékeny minden ebben a legeslegjobb világban.

Mondjuk igazán hosszan, én azt hiszem, talán csak pékként dolgoztam. Nem a kenyérgyárnál, hanem itt-ott, különböző kisvállalkozásokban. Sütöttem kenyérlángost, perecet, zsömlét, a külföldieknek bágelt. Persze ezeknél a cégeknél is többnyire a diákmeló volt divatban, az emiatt folyton cserélődő munkaerőnek hála viszont rengeteg embert megismertem. Egy későbbi szobrászt, aki olyan műgonddal nyújtott tésztát, mintha legalábbis a tízparancsolat tábláit farigcsálná, tanárokat, orvosokat, ezt a kávé fazont, olyanokat, akik valamiért mind nagyon nehezen tudták megtenni az első lépéseiket a világban. Többször el is gondolkodtam rajta, hogy ha már így alakult, talán érdemes lenne legalább megírni, vagy mondjuk megfesteni bizonyos életképeket az örökkévalóságnak.

Nem kifejezetten a szereplők miatt, de máig előttem van például a Váci Világi Vigalom egy jelenetsora, ahova a kis pékséggel mi is kitelepültünk. Ez a rendezvény olyan, mint egy hatalmas vásár. Céllövölde, zene, ringlispilek. És, ahogy lenni szokott, rengeteg az étel. Amelynek elkészítéséhez látszólag minden körülmény adott, ám a különböző pultok, bódék mégsem igazán komfortosak. A tisztavíz is külön kannákban kell behordani a tésztahoz. Egy alkalommal, ahogy így cipekedünk vissza a nyilvános vécé csapjától a standhoz, látom, hogy egy fiatal pár harsányan nevetgélve fényképez egy rózsaszín ruhás kislányt.

Biztosan jól ismerik a pónilovaglásnak azt a fajtáját, amikor négy állat két keresztbetett rúd-nak kötve körbe-körbe járkal. A szülők ide fizették be a porontyot, akit viszont a lovász pont egy olyan pónira ültetett fel, aminek éppen akkor támadt olthatatlan gerjedelme, az édesanya pedig ezt a jelenetsort fotózta röhögve. Úgy gondolom, ez a családi idill például minimum megért volna egy olajképet, mondjuk Ferenczy Károly plein-air stílusában. Naperesze egy tárlatot kitenne, ha minden rendezvényről rajz készült volna, amelyet az országban megjártam. A tokaji szüretéről például ezt jegyeztem fel anno: feltűnően sok a kóbor kutya és copfosak a lányok. Hogy nagyot mondjak, egy időben a Munkácsy is csinált ilyeneket, persze csak ha akadt rá megrendelése.

Pár év után végül, ráunva a folyton ügyeskedő vásárosok blőd életvitelére, kiléptem a cégtől és új lehetőségek után néztem, immáron az egyszerűség kedvéért Alsóvárosban. Tulajdonképpen ezzel a döntéssel nyílt meg a tekintetem a városrész felé, ahol pedig akkor már negyedik éve éltem. Persze párhuzamosan sok minden ment, gyufagyár, plakátolás etcetera, de szerencsémre rögtön a kolostorban is akadt tennivaló. Eleinte rövidebb kerti munkákat vállaltam, fűnyírást, permetezni, majd ahogy megkezdődtek az épület felújítási munkálatai, a vakolástól a kárpit-tisztításig a munkaköröm hihetetlenül sokszínűvé vált. Az apró-cseprő megbízásokból egészen addig szépen el is éldegéltem, míg el nem készült a kolostor végleges arculata.

Emlékszem, mikor a renoválások véget értek és a klastrom egyik-másik folyosóján múzeumot rendeztek be. Többen magát a sátánt fedezték fel az ott kihelyezett uniós hirdetőtáblában: „Itt éltek egykor a ferences szerzetesek.” Bár el tudom képzelni, hogy az atyákat nem villanyozta fel a borús jóslat, valójában minden rendben ment, sőt, eltekintve néhány vargabetűtől, a nagy alsóvárosi megújulásban idővel én is megtaláltam a helyem. Egy dolog, amit viszont mindannyian sajnáltunk, hogy a tatarozással együtt a klastrom girbegurba kertje is be lett építve. Persze még az újság is megírta, hogy ráfér: „Életveszélyesen megdőlt az alsóvárosi ferences rendház kerítésfala, biztonsági okokból deszkákkal támasztották meg. Az építmény udvar felőli része évekkel ezelőtt már egyszer leomlott.” A felújítással mégis sok minden odaveszett. Megszűntek például a konyhakertek. A kollégium működésének első éveiben a lakók is gondolhattak kisebb parcellákat, sőt még nyulat, baromfit is lehetett tartani. Ebben az időben úgy ettük a padlizsánkrémet kétpofára, mint más a csokoládépudingot. De emlékszem a hagyma illatára is, nem csak Makón jó a föld neki. Meg hogy a borsót lerágták a csigák, nem beszélve a ministránsokról, akik a paradicsomot legelték le minden mise után iteratív. A kis kert felszámolásával viszont nem csak ezt a miliót, hanem egy jelentős közösségi teret is elveszítettünk, ami így egyszerre egy új, a külvilág felé sokkal zártabb korszak kezdetét jelentette számunkra.

De visszatérve, amint a segédmunka elfogyott, hát nekem is tovább kellett állnom. Tulajdonképpen minden kellemtlenségre fel voltam készülve, az ember pedig túlél, ha nem az a fajta, aki a pinát is szalvétával fogja meg. A várthoz képest pedig még egész jól alakultak a dolgok.

Már évek óta plakátoztam az egyetem különböző nyilvános felületeit, hirdetőtáblákat, bejárati ajtókat, gázorák nagy fém dobozait, esőben, fagyban, celluxszal, rajzszöggel. De az is a feladataim közé tartozott, hogy éjszakánként illegális plakátfelületekre ragasztgassam fel a reklámot. Egyik kezemben pemzli, a ragacsos lé meg csak úgy folyt be a zakóm ujjába, ahogy a csirizt kentem vele a falra. Anno meglepett, hogy ebben a szakmában milyen rengeteg a kolléga. Különböző klubok, cégek megbízottjai, akik mind kénytelenek egymás hirdetéseit végigolvasni, nehogy véletlen még letakarják a frisset. Éppen ezért viszont a plakátkihordók mindig naprakészek. Én is így találtam magamnak az új lehetőségeket. Kisegítő munkatársat keresnek a klubban, állt például egy vitrin üvegajtaján, a Hattyas soron. Szerencsémre rögtön fel is vettek, takarítás, asztalpakolás stb. De a hétfégi diszkókban is én kezeltem a pénztárgépet.

Éppen ekkortájt történt Pesten, egy hasonló, Nyugat-Balkán nevű helyen, hogy a kitört pánik következtében összenyomták egymást a menekülő emberek. Három halálos áldozat. Így egy időre országszerte komolyan vették a biztonsági előírásokat. Nálunk is csak a papíron megengedett számú látogató léphette át a kaput, aki későn jött, az kimaradt. A belépők ellenőrzése a biztonsági őrök feladata volt, akik amellet, hogy az eladott jegyek mennyiségéből következtettek a vendégek létszámára, különböző egyéni szempontrendszereket is kialakítottak. A nagyon részegeket és a narkósokat természetesen már a kapuban visszafordították, de volt egy speciális módszerük is, az úgynevezett hetedik. Visszaszámoltak, és ahogy kijött, rászóltak az érkezőre, hogy ma már túl sokat ivott, menjen szépen haza. Akkor is, ha színjózan volt és akkor is, ha társasággal érkezett. Három-négy ilyen ketrecharcossal meg ki vitatkozik? A munkaközi üresjáratokban persze mindig ment az erőfitogtatás. Volt egy idősebb, kopasz, tőle valamiért félték a többiek. Ő magyarázta nekem, hogy a komolyabb klubok előtt a számolgotás nem arra megy, hogy kit engednek be, és ki megy haza, hanem, hogy melyik vendég kapja a pofont. De ő mesélte a történetet a fürdőszobájáról is.

Áll itt a Tiszán pár hajó, szórakozóhelyek. Lehet rajtuk táncolni, meg, ami jól esik. Egy ilyen buliban egy joghallgató kitalálta, hogy amint kiürül a pohara, bedobja a folyóba. Párszor rászóltak, hogy ebből még baja lesz, de csak folytatta. Hát végül ultimátumot kapott, még egy pohár és ő is megy utána. A jurisz doktor persze nem hitt a figyelmeztetésnek, úgyhogy igen rövid időn belül a vízben találta magát. Ami nagyobb baj volt viszont, hogy nem tudott úszni. A diáktársai kezdtek kiabálni a biztonsági őrrel, hogy csináljon valamit. Mire ő levetette a western csizmáját és a fazon után ugrott. Ám, hogy a végén mégse annak legyen igaza, miután a partra húzta, természetesen ájultra verte a gyereket.

Egy vasárnap délután aztán csörgött a telefon és a főnökasszony, aki még jókedvében is inkább hasonlított egy kis mérges pingvinre, se szó, se beszéd, felmondott nekem. Később értettem csak meg, hogy az eladósodott cég így próbálta megúszni, hogy ki kelljen fizetnie a béreket. Pedig azok aztán valóban ínséges idők voltak, többször megesett, hogy összesen a kertben lehullott alma volt az ebédem. Dehát mentünk tovább.